

A Ma kiebrudaltjai

Múzeumok, tettek, barkácsboltok

PUBLICISZTIKA - LXII. évfolyam, 51-52. szám, 2018. december 19.

A nemzet, tehát a nép, az ethnosz, *horribile dictu* a faj egymással koronként eltérő módon kapcsolatban álló, átfedésben lévő társadalmi fogalmak és intézmények, amelyek mögött nem szükségszerű, hogy vitán felüli evidenciákállnak. A nagy hőstörténetek, elbeszélések, közösségi nosztalgiaik, félreismerhetetlen nemzeti tájak állandóságát mindig kikezdi a történelmi idő. Ellenben mindezek - mint a kortárs magyar társadalomtudományban is szerepet játszó, többek közt Feischmidt Margittal Kolozsvárról közös könyvet író Rogers Brubaker *A csoportok nélküli etnicitás* kérdését taglalva kifejti - esetenként alakuló relációk, processzusok, kulturális idiómák, intézményesült gyakorlatok és fogalmi, diszkurzív keretek. Nem magától értetődőnek tűnő adottságok tehát, hanem újra és újra felfedezett, újraírt, kronotoposzokként másképp értett és másként működő kapcsolatok, azaz kulturális invenciók, amelyek egymással versengve formálnak jogot a nemzeti egyetemesség képviselőjére, de soha nem állnak magukban. Eltekintve a homogén nemzet és kultúra rémálmát rettenetesen megvalósító diktatúráktól, mindig vitákat és kooperációkat, praktikus és normatív kategóriák közti diskurzusokat jelentenek. A homogén nemzet etnikai esszencializmusa sem más, mint az elit által felülről diktált nacionalista konstrukció, amely a biopolitika kizárólagosságával és megfellebbezhetetlen retorikájával teremti meg vitán felül álló hatalmát, egy olyan elképzelt és *hívó* közösség nevében, amely a kisvilágokban már nincs, s oly egyszerűen, mint hívei szeretnék, nem is volt soha.